

ΓΛΩΣΣΑ ΤΕΣΤ Β ΤΡΙΜΗΝΟΥ α

Τετάρτη, 14 Φεβρουαρίου 2024 4:20 μμ

□ ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΥΣΕΣ (Η ΑΛΛΙΩΣ: ΕΞΑΡΤΗΜΕΝΕΣ) ΕΠΙΡΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

ΘΕΩΡΙΑ: οι Δευτερεύουσες επιρρηματικές προτάσεις

1. λειτουργούν ως επιρρηματικοί προσδιορισμοί για το ρήμα της κύριας πρότασης
2. αρχίζουν με **συνδέσμους**. Δε χρειάζεται να τους μάθετε απ' έξω αλλά να τους αναγνωρίζετε σε μια πρόταση.

<u>Είδος πρότασης</u>	<u>Τι δείχνουν</u>	<u>Με ποιους συνδέσμους αρχίζουν</u>
Αιτιολογικές	αιτία	γιατί, διότι, επειδή, <u>αφού</u> , καθώς, μια και, μια που
Χρονικές	χρόνο	όταν, σαν, ενώ, καθώς, <u>αφού</u> , αφότου, πριν (πριν να), μόλις, προτού
Αποτελεσματικές	Αποτέλεσμα, συμπέρασμα	ώστε, που, να, ώστε να, που να, για να
Τελικές	σκοπό	για να, να

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΑΣΚΗΣΗΣ: Να κυκλώσεις την δευτερεύουσα επιρρηματική πρόταση και να σημειώσεις τι είδος πρότασης είναι.

Φρόντιζα τα λουλούδια, όταν η θεία μου έλειπε ταξίδι. ΧΡΟΝΙΚΗ.
Αφού έχω δύο μπάλες, θα σου τη χαρίσω τη μία. ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ
Έκατσε στο παγκάκι να ξεκουραστεί. ΤΕΛΙΚΗ

□ ΚΥΡΙΟΙ ΟΡΟΙ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ: ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΟ, ΡΗΜΑ, ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ, ΚΑΤΗΓΟΡΟΥΜΕΝΟ

Οι κύριοι όροι της πρότασης <ul style="list-style-type: none">• το ρήμα• το υποκείμενο• το αντικείμενο• ή το κατηγορούμενο*	Παραδείγματα: Η Μαρία τρώει. (Y+P) Η Μαρία τρώει σοκολάτα. (Y+P+A) Η Μαρία είναι έτοιμη. (Y+P+K)
--	---

*ΣΥΝΔΕΤΙΚΑ ΡΗΜΑΤΑ που παίρνουν ΚΑΤΗΓΟΡΟΥΜΕΝΟ

είμαι, υπάρχω, γίνομαι, φαίνομαι, μοιάζω, θεωρούμαι, λέγομαι, εκλέγομαι (και άλλα)

Σημείωσε στις παρακάτω προτάσεις όσους όρους της πρότασης μπορείς να βρεις

<u>ΠΡΟΤΑΣΗ</u>	ΡΗΜΑ	ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΟ	ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ	ΚΑΤΗΓΟΡΟΥΜΕΝΟ
<u>Η ζωή κυλάει</u>	κυλάει	η ζωή	-	-
<u>Γράφουμε τεστ;</u>	γράφουμε	(εμείς)	ΤΕΣΤ	-
<u>Τα λάθη είναι ανθρώπινα.</u>	είναι	τα λάθη	-	ανθρώπινα.

□ ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΑ & ΑΜΕΤΑΒΑΤΑ ΡΗΜΑΤΑ

ΘΕΩΡΙΑ: Τα ρήματα που έχουν αντικείμενο λέγονται μεταβατικά, ενώ αυτά που δεν έχουν αμετάβατα. ΠΡΟΣΟΧΗ! Μπορεί ένα ρήμα σε μία πρόταση να είναι μεταβατικό και σε μια άλλη να είναι αμετάβατο. ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΑΣΚΗΣΗΣ

Γράψε μια πρόταση που το ρήμα να είναι μεταβατικό και μία που να είναι αμετάβατο.	ΑΜΕΤΑΒΑΤΟ	ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟ
ΡΗΜΑ: παίζω	Το μωρό παίζει	Ο Γιάννης παίζει πιάνο.
ΡΗΜΑ: ανοίγω	Το παράθυρο άνοιξε.	Η γιαγιά άνοιξε τη ντουλάπα.

ΓΛΩΣΣΑ ΤΕΣΤ Β ΤΡΙΜΗΝΟΥ Β

□ ΠΛΑΓΙΟΣ & ΕΥΘΥΣ ΛΟΓΟΣ - ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΩ & ΜΕΤΑΤΡΕΠΩ

Α) ΣΤΟΝ ΕΥΘΥ ΛΟΓΟ ακούμε/διαβάζουμε τα λόγια κάποιου όπως ακριβώς τα λέει. Βλέπω εισαγωγικά « » ή παύλες. Τα λόγια του προσώπου που μιλάει...

ΤΡΟΠΟΣ Α: μπορούμε να τα βάλουμε μέσα σε εισαγωγικά (« »), ή πριν ή μετά το ρήμα. Μετά από ρήμα βάζω : Πριν το ρήμα χωρίζω με κόμμα.	ΤΡΟΠΟΣ Β: μπορούμε να βάλουμε μπροστά από τα λόγια του μια παύλα (-). Προσοχή! Η παύλα μπαίνει στην αρχή της πρότασης σε καινούρια γραμμή.
Ο δάσκαλος είπε: «Έχετε δέκα λεπτά ακόμα». «Κύριε, Δεν προλαβαίνουμε!», είπε η Άννα.	- Έχετε δέκα λεπτά ακόμα, είπε ο δάσκαλος. - Κύριε, δεν προλαβαίνουμε! είπε η Αννούλα.

Β) ΣΤΟΝ ΠΛΑΓΙΟ ΛΟΓΟ ακούμε ή διαβάζουμε τα λόγια κάποιου προσώπου όχι ακριβώς όπως τα είπε, αλλά όπως μας τα μεταφέρει ένα άλλο πρόσωπο, σαν αφήγηση. Στον πλάγιο λόγο δε βάζουμε εισαγωγικά ή παύλες. Π.χ. Ο δάσκαλος ειδοποίησε ότι έχουμε ακόμα δέκα λεπτά και η Άννα παραπονέθηκε ότι δεν προλαβαίνουμε.

★ ΑΣΚΗΣΗ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗΣ

– Γιώργο, κλείσε την πόρτα, κάνει κρύο, φώναξε η μαμά.	ΕΥΘΥΣ
Η μαμά φώναξε στον Γιώργο να κλείσει την πόρτα, γιατί έκανε κρύο.	ΠΛΑΓΙΟΣ
Η μαμά φώναξε: «Γιώργο, κλείσε την πόρτα, κάνει κρύο».	ΕΥΘΥΣ
Η δασκάλα είπε στα παιδιά ότι σε δύο βδομάδες θα πάνε στο μουσείο.	ΠΛΑΓΙΟΣ

ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ ΑΠΟ ΕΥΘΥ ΣΕ ΠΛΑΓΙΟ (ΚΑΙ ΤΟ ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΟ)

Όταν μετατρέπω τον ευθύ λόγο σε πλάγιο, κάνω ορισμένες αλλαγές:

- Προσθέτω τα ονόματα των προσώπων που μιλούν ή αντωνυμίες. Π.χ. Μαρία, αυτή
- Βάζω συνδέσμους για να ενώσω τις προτάσεις. Π.χ. ότι, πως, να, αν κ.α
- Αλλάζω τα πρόσωπα των ρημάτων, συνήθως στο τρίτο πρόσωπο Π.χ. θα φύγεις – θα φύγω # θα φύγει
- Μερικές φορές αλλάζει κι ο χρόνος του ρήματος. Π.χ. «Θέλω φαγητό», είπε ο Γιάννης. (ενεστώτας) # Ο Γιάννης είπε ότι ήθελε φαγητό. (Παρατατικός)
- Χρησιμοποιώ ρήματα όπως: είπε, ρώτησε, απάντησε, φώναξε κ.ά.

ΕΥΘΥΣ ΛΟΓΟΣ -Μπορείς να έρθεις αύριο; ρώτησε η Μαρία πριν λίγο. -Ναι, φυσικά μπορώ, απάντησε ο Νίκος. «Προμηθέα, γελάς με την τιμωρία σου;», ρώτησε ο Δίας, και ο Προμηθέας είπε: «Μόνο το γέλιο μου έχει μείνει πια, Δία».	ΠΛΑΓΙΟΣ ΛΟΓΟΣ Η Μαρία ρώτησε πριν λίγο το Νίκο αν μπορεί να έρθει αύριο κι εκείνος απάντησε πως φυσικά μπορεί. Ο Δίας ρώτησε τον Προμηθέα αν γελούσε με την τιμωρία του κι ο Προμηθέας παρατήρησε πως μόνο το γέλιο του είχε μείνει πια.
---	---

□ ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΥΣΕΣ (Η ΑΛΛΙΩΣ: ΕΞΑΡΤΗΜΕΝΕΣ) ΟΝΟΜΑΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

ΘΕΩΡΙΑ: οι Δευτερεύουσες ονοματικές προτάσεις

α) ειδικές, αρχίζουν με: <i>ότι, πως, που</i> β) βουλευτικές, αρχίζουν με: <i>να</i> γ) ενδοιαστικές: <i>μην, μήπως</i> δ) πλάγιες ερωτηματικές: <i>αν, τι, γιατί, πώς, ποιος, πόσος, πού κ.α.</i> ε) ονοματικές αναφορικές: <i>όποιος, ό,τι, όσος κ.α.</i>	Οι προτάσεις χρησιμοποιούνται ως υποκείμενο, αντικείμενο ή κατηγορούμενο (κ.α.). ΑΠΡΟΣΩΠΑ ΡΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΕΚΦΡΑΣΕΙΣ έχουν τέτοιες προτάσεις ως ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΟ . Πρέπει, μπορεί, είναι αδύνατο να, φαίνεται ότι, λέγεται ότι, είναι καλό να, συμφέρει να, απαγορεύεται να, επιτρέπεται να, κ.α.
---	---

ΑΣΚΗΣΗ: 1. ΚΥΚΛΩΣΤΕ ΤΙΣ ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΥΣΕΣ ΟΝΟΜΑΤΙΚΕΣ ΚΑΙ 2. ΣΗΜΕΙΩΣΤΕ ΤΟ ΕΙΔΟΣ ΚΑΙ 3. ΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥΣ

- Ο δάσκαλος είπε ότι θα πάμε εκδρομή. **ΕΙΔΙΚΗ, ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ**
- Ο Μάρκος πιστεύει πως θα τα πάει πολύ καλά στο τεστ. **ΕΙΔΙΚΗ, ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ**
- Η Κατερίνα θέλει να μάθει Κινέζικα. **ΒΟΥΛΗΤΙΚΗ, ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ**
- Μπορεί να έρθει κι άλλος μαθητής στην τάξη. **ΒΟΥΛΗΤΙΚΗ, ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΟ**
- Ακούγεται ότι το πάρκινγκ θα γίνει παιδική χαρά! **ΕΙΔΙΚΗ, ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΟ**
- Αναρωτιέμαι πώς ο Μπαχ έγραψε τόσο υπέροχη μουσική. **ΠΛΑΓΙΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΙΚΗ, ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ**
- Η γεωγραφία φαίνεται ότι είναι εύκολη. **ΕΙΔΙΚΗ, ΚΑΤΗΓΟΡΟΥΜΕΝΟ**

□ ΟΡΘΟΓΡΑΦΙΑ

Ο κορυφαίος Έλληνας μουσικοσυνθέτης Μίκης Θεοδωράκης γεννήθηκε στην Χίο και μεγάλωσε σε διάφορες πόλεις λόγω της δουλειάς του πατέρα του, που ήταν δημόσιος υπάλληλος. Σε ηλικία 12 ετών

συνέθεσε το πρώτο του τραγούδι. Πήρε στοιχεία από τη λαϊκή και την κλασική μουσική. Η μουσική για ταινίες τον έκανε διάσημο παγκόσμια, ενώ και τα συμφωνικά του έργα είχαν μεγάλη αναγνώριση.